

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**Notatka z przebiegu 12. spotkania Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego
przy Komitecie Monitorującym Program Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski 2021–2027 w dniu 2 grudnia 2024 roku**

W dniu 2 grudnia br. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu i na platformie ZOOM odbyło się 12. spotkanie grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego przy Komitecie Monitorującym Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027 (FEW 2021-2027) (formuła hybrydowa).

W posiedzeniu uczestniczyli:

Członkinie/Członkowie Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego

1. Gałka Ewa, Stowarzyszenie Centrum PISOP (zdalnie),
2. Janicka Iwona, Kampania Przeciw Homofobii,
3. Ochędzan Justyna, Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych,
4. Bielawska Katarzyna, Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych (zdalnie),
5. Brylewska Justyna, Fundacja Pomocy Wzajemnej Barka (zdalnie),
6. Czernecka Edyta, Fundacja Animacja (zdalnie),
7. Herudzińska Anita, Stowarzyszenie Unia Nadwarciańska (zdalnie),
8. Kurzawski Michał, Instytucja Zarządzająca FEW 2021-2027,
9. Mikołajczyk Aneta, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych (zdalnie),
10. Węsierska-Chyc Lidia, Fundacja Pomocy Wzajemnej Barka (zdalnie),

Pozostali uczestnicy

1. Bryłańska-Ziomek Magdalena, ZIT Piła,
2. Ciesiołka Sylwia, ZIT Poznań,
3. Cieślińska Joanna, ZIT Gniezno,
4. Czemko-Kowalska Monika, ZIT Piła,
5. Dłoniak Agnieszka, ZIT Turek-Koło (zdalnie),
6. Drobnic Dawid, ZIT Poznań,
7. Figiel Justyna, Stowarzyszenie LGD7 Kraina Nocy i Dni,
8. Jakubowska Anna, Zastępca Dyrektora, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich,
9. Kołasińska Kinga, Instytucja Zarządzająca FEW (zdalnie),
10. Kuczma Magdalena, ZIT Leszno (zdalnie),

11. Lenarczyk Łukasz, Stowarzyszenie Akcja Konin (zdalnie),
12. Lewicz Paulina, Instytucja Zarządzająca FEW 2021-2027 (zdalnie),
13. Paweła Natalia, Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska”,
14. Potrzebowski Grzegorz, Instytucja Zarządzająca FEW,
15. Rudawska Anna, Instytucja Zarządzająca FEW (zdalnie),
16. Sowińska Danuta, Instytucja Zarządzająca FEW (zdalnie),
17. Suszka Iwona, Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska”,
18. Wasielewska Emilia, ZIT Konin,
19. Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych,
20. Sekretariat Komitetu Monitorującego Program FEW 2021-2027.

Spotkanie otworzyła **Pani Iwona Janicka, Kampania Przeciw Homofobii, Współprzewodnicząca Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego działającej przy Komitecie Monitorującym Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (KM)**. Jako główny temat spotkania wskazała współpracę pomiędzy instrumentami terytorialnymi funkcjonującymi w ramach Programu FEW 2021 – 2027 (ZIT oraz RLKS) a organizacjami pozarządowymi. Zwróciła uwagę, że specyfika funkcjonowania instrumentów terytorialnych w Wielkopolsce do tej pory była inna – nie było formuły, w ramach której Związki ZIT powoływałyby gremia, które miałyby za zadanie uwzględnienie aspektu społecznego w swoich działaniach. Obecnie natomiast każda strategia ZIT musi zawierać opis, w jaki sposób partnerzy byli zaangażowani w jej przygotowanie.

Następnie o zabranie głosu poprosiła **Panią Monikę Czemko-Kowalską, przedstawicielkę ZIT MOF Piły**, która najpierw przedstawiła podstawy prawne i formę organizacyjno-prawną ZITu MOF Piły. Następnie przypomniała w skrócie podstawowe informacje o funkcjonującej na tym obszarze Strategii ZIT. Poinformowała, że na wszystkich etapach prac nad Strategią ZIT MOF Piły angażowane były podmioty działające w takich obszarach jak ochrona środowiska oraz promowanie włączenia społecznego i społeczeństwa obywatelskiego. Dodała, że Związek ZIT powołał Zespół opiniodawczo-doradczy do spraw przygotowania i wdrażania Strategii ZIT, w którego skład weszły 33 podmioty, a 26 z nich to były organizacje pozarządowe. Pani Czemko-Kowalska omówiła kilka spotkań Zespołu i przedstawiła charakter podmiotów wchodzących w jego skład. Są to m.in. stowarzyszenia skupiające osoby z niepełnosprawnościami, uniwersytety trzeciego wieku, koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia sportowe, kulturalne.

Pani Iwona Janicka pytała o sposób wspierania organizacji pozarządowych w ramach strategii ZIT, czy wyodrębniono pulę środków na wsparcie potencjału organizacji pozarządowych. **Pani Monika Czemko-Kowalska** poinformowała, że takie dedykowane środki nie zostały wyodrębnione, ale organizacje pozarządowe mogą uczestniczyć w projektach np. z zakresu edukacji.

Pani Justyna Ochędzan, Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych, zwróciła uwagę na wskazany w ramach Strategii ZIT projekt ze Złotowa dotyczący Centrum Wsparcia Aktywności i Przedsiębiorczości „Mierz wysoko” i pokreśliła, że tego typu projekty wspierające działalności NGO są warte uwagi i mają duże znaczenie w dyskutowanej sprawie.

Następnie Pani Iwona Janicka przekazała głos **Pani Joannie Cieślińskiej, przedstawicielce ZIT Gniezno**, która przedstawiła pokrótce formę organizacyjno-prawną Stowarzyszenia ZIT Gniezno oraz proces prac nad Strategią ZIT. Poinformowała, że już we wstępnych pracach nad Strategią przyjęte zostały wytyczne odnośnie powołania ciała doradczego. Dla ZIT Gniezno ważne było, aby reprezentowane były organizacje pozarządowe z całego obszaru należącego do Stowarzyszenia ZIT. Dodała, że obecnie w skład ciała doradczego Stowarzyszenia wchodzi 17 organizacji pozarządowych o szerokim zakresie tematycznym np. organizacje, kulturalne, historyczne, LGD, koła gospodyń wiejskich, kluby sportowe. Wspomniała również, że organizacje wchodzące w skład ciała doradczego aktywnie włączają się w konsultacje społeczne organizowane przez Stowarzyszenie.

Pani Iwona Janicka zapytała, czy ciało doradcze spotkało się kiedykolwiek z gremium władz lokalnych, na co uzyskała odpowiedź przeczącą. Prosiła też o informację nt. sposobu wspierania organizacji pozarządowych w ramach Strategii ZIT, czy są fragmenty Strategii szczególnie poświęcone organizacjom pozarządowym. **Pani Cieślińska** poinformowała, że tego typu zapisów nie ma, natomiast być może niektóre projekty będą mogły realizowane w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.

Odpowiadając na pytanie **Pani Justyny Ochędzan** dotyczące zrewitalizowanego obiektu Miejskiego Ośrodka Kultury w Gnieźnie **Pani Cieślińska** wyjaśniła, że ze środków EFS+ będzie realizowany projekt „Inkluzywnie”, jest to projekt miękki o charakterze rewitalizacyjnym.

Głos zabrała **Pani Emilia Wasielewska, przedstawicielka ZIT Konin**. Rozpoczęła prezentacją nt. Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030 o zasięgu przestrzennym i formie organizacyjno-prawnej Stowarzyszenia oraz przeszła do tematu ciała doradczego działającego w ramach ZIT Konin, zwanego zespołem roboczym. Przedstawiła rodzaje podmiotów, jakie zostały do tego zespołu zaproszone: były to organizacje zajmujące się m.in. takimi zagadnieniami jak środowisko, gospodarka, społeczność, społeczeństwo obywatelskie, edukacja. Poinformowała, że mimo dużej liczby wysłanych zaproszeń i licznych rozmów, w skład Zespołu wchodzi zaledwie 5 podmiotów. Dodała jednak, że podmioty te działają aktywnie i wielokrotnie się spotykały. Przedstawiła również sytuację organizacji pozarządowych na obszarze ZIT Konin, które występują tam bardzo licznie (412). Dodała, że być może powodem niewielkiego odzewu organizacji pozarządowych jest duża liczba podobnych zespołów na tym obszarze, oraz że nabór do Zespołu roboczego ZIT Konin jest ciągły. Dodała, że organizacje pozarządowe były zapraszane na warsztaty i konsultacje społeczne w ramach prac nad Strategią. Poinformowała również, że w ramach ZIT nie ma działań przeznaczonych typowo dla organizacji pozarządowych, są one realizowane w ramach projektów finansowanych z innych źródeł.

Pani Iwona Janicka zwróciła uwagę, że częste aktualizacje strategii rozwoju są dobrą praktyką i oznaczają, że strategie te dostosowywane są do zmieniających się realiów.

Pani Emilia Wasielewska wyjaśniła, że w przypadku Aglomeracji Konin funkcjonują dwie listy projektów. Pierwsza, tzw. „lista A” dotyczy wyłącznie projektów, na które środki są zarezerwowane w puli ZIT dla danego obszaru. Druga lista projektów, to tzw. „lista B”, która zawiera projekty, które mogą być finansowane z różnych działań i w ramach różnych funduszy. Pieniądze w ramach tej listy nie są jednak zarezerwowane dla danego obszaru. Obecność projektu danego typu w strategii na „liście B” zwiększa jednak szanse na uzyskanie środków na dofinansowanie. Dodała, że do tej pory w ramach alokacji ZIT wnioskodawcami wszystkich projektów były JST. Organizacje pozarządowe mogą się ubiegać o te środki, ale większości z nich nie stać na wkład własny do projektów. Na terenie

Aglomeracji Konińskiej mniejsze zainteresowanie jest też częściowo spowodowane dostępnymi dla obszaru Wielkopolski Wschodniej środkami Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w ramach którego udział dofinansowania jest zazwyczaj większy.

Pan Michał Kurzawski, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej, zwrócił uwagę, że w ramach projektów miękkich funkcjonuje dodatkowe dofinansowanie z budżetu państwa, ze względu na co poziom wkładu własnego jest niższy niż 30%.

Pani Justyna Ochędzan poprosiła o doprecyzowanie, czy przy wysokim wkładzie własnym gminy są zainteresowane ubieganiem się o środki, na co **Pani Emilia Wasielewska** poinformowała, że gminy są chętne, ale często sytuacja finansowa im nie pozwala na aplikowanie.

Pan Michał Kurzawski dodał, że według doniesień medialnych została już wstępnie uchwalona reforma finansów samorządowych, przez co JST dostaną wsparcie finansowe i ich sytuacja finansowa powinna się poprawić.

Następnie **Pani Justyna Ochędzan** poprosiła o zabranie głosu przedstawicieli ZIT Leszno, ale ze względu na problemy techniczne byli oni w stanie przesłać informacje wyłącznie w formie pisemnej.

Pani Sylwia Ciesiołka, przedstawicielka ZIT Poznań, przy pomocy prezentacji multimedialnej przedstawiła krótko główne informacje o zakresie **ZIT Poznań** po czym przeszła do tematu ciała doradczego. W przypadku ZIT Poznań jest to Rada Doradcza ds. Przygotowania i Wdrażania Strategii ZIT. Poinformowała, że głównymi zadaniami Rady są opiniowanie projektu Strategii, wdrażanie Strategii oraz udział w procesie monitorowania. Dodała, że informacje szczegółowe dostępne są na stronie internetowej Metropolii Poznań www.metropoliapoznan.pl. Następnie przedstawiła sposób naboru do składu Rady. W wyniku naboru w skład Rady wchodzi 20 przedstawicieli, przede wszystkim organizacje pozarządowe reprezentujące seniorów, młodzież, przedsiębiorców oraz organizacje wspierające społeczeństwo obywatelskie. Dodała również, że do tej pory odbyło się 5 posiedzeń Rady i streściła ich cele. Następnie przedstawiła, w ramach jakich działań i projektów ZIT angażowane będą organizacje pozarządowe. Są to projekty z zakresu aktywizacji społecznej, edukacji, usług zdrowotnych oraz wsparcia pracowników i pracodawców.

Pani Iwona Janicka zwróciła uwagę na problem, że dyrektorzy szkół często nie są zainteresowani aplikowaniem o fundusze, podczas gdy organizacje pozarządowe są chętne współpracować z nimi w ramach partnerstwa. Zadała pytanie, czy występują na obszarze Metropolii Poznań sytuacje, że to jednostki samorządu terytorialnego wybierają, które szkoły będą starać się o dofinansowanie. **Pani Sylwia Ciesiołka** poinformowała, że alokacja w ramach działań edukacyjnych została wyczerpana, więc nie obserwuje w tym zakresie braku zainteresowania. **Pan Dawid Drobnic, przedstawiciel ZIT Poznań**, dodał, że alokacja jest stosunkowo niewielka, więc dość szybko została wyczerpana. **Pani Iwona Janicka** zwróciła uwagę, że nadal problemem jest niska aktywność niektórych szkół. Jej zdaniem fundusze dostępne w ramach ZIT powinny być okazją dla tych szkół, które nie zgłosiły się o dofinansowanie w ramach działań z puli ogólnej i dodała, że jest to problem, który będzie dyskutowany w przyszłości.

Pani Justyna Ochędzan poprosiła o doprecyzowanie sposobu realizacji naboru w Działaniu 6.18 „Integracja i aktywizacja społeczna oraz wsparcie w ramach ZIT”. **Pani Sylwia Ciesiołka** wyjaśniła, że będzie to nabór konkurencyjny ogłoszony i prowadzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. **Pani Justyna Ochędzan** wyszła z

propozycją przedyskutowania zasad tego naboru, jako iż jest on ważny z perspektywy działania Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego. **Pani Iwona Janicka** poinformowała, że nabór nie jest jeszcze wpisany do Harmonogramu naborów wniosków w ramach programu FEW, gdyż nie ustalono jak dotąd jego kryteriów. **Pani Anna Rudawska, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego**, dodała, że kryteria te będą wypracowywane równolegle z kryteriami dla Działania 6.17.

Pani Justyna Ochędzan zwróciła uwagę, że identyfikuje aktualnie obszary, w których organizacje pozarządowe mogłyby mieć możliwość aplikowania o wsparcie instytucjonalne, tj. w ramach dedykowanych naborów oraz w ramach naborów z zakresu usług społecznych, integracji społecznej lub innych obszarów, w których się specjalizują.

Pani Iwona Janicka zaproponowała **przedstawicielom ZIT Poznań**, aby w Poznaniu powstało CIWIS (Centrum Integracji Wielkopolskich Inicjatyw Społecznych), jako iż tego rodzaju podmioty dobrze działają w mniejszych miastach w województwie. **Pan Dyrektor Kurzawski** zwrócił uwagę, że konieczne byłoby również znalezienie kogoś, kto prowadziłby takie centrum po zakończeniu obecnej perspektywy funduszy unijnych.

W kolejnej części spotkania **Pani Iwona Janicka** oddała głos **Pani Annie Jakubowskiej, Zastępcy Dyrektora, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich**, która rozpoczęła od wyjaśnienia, czym jest RLKS i na jakich podstawach prawnych się opiera. Wyjaśniła, jakie zadania mają Lokalne Grupy Działania, czyli przede wszystkim opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju, a następnie wdrażanie tej Strategii. Omówiła również konkursy na projekty realizowane w ramach LSR (lokalnych strategiach rozwoju). Poinformowała, że w skład LGD muszą wchodzić nie tylko JST, ale również podmioty gospodarcze, stowarzyszenia, mieszkańcy, jako iż nadrzędną cechą LGD jest inkluzywność i otwarcie na nowych członków. Dodała również, że LSR są strategiami żywym i aktualizowanymi. Przedstawiła wysokość alokacji dla RLKS i podział tych środków na fundusze unijne. Przedstawiła Lokalne Grupy Działania funkcjonujące w Wielkopolsce i zwróciła uwagę, że w ramach instrumentu RLKS w Wielkopolsce wspierane są wyłącznie obszary wiejskie. Zaprezentowała porównanie RLKS w obecnej perspektywie z poprzednią, gdzie wykazała, że obecnie funkcjonuje więcej LGD obejmujących większy obszar oraz że obecna alokacja jest wyższa niż poprzednio. Następnie streściła zakresy wsparcia w ramach EFRROW, EFS+ oraz EFRR. Dodała, że w każdej LSR zawarto wsparcie dla organizacji pozarządowych.

Pani Iwona Janicka zwróciła uwagę, że są gminy, które nie wchodzi w skład żadnych LGD i że może to być wykluczające. Zauważyła również, że z perspektywy promocji rozdrobnienie LGD, w sytuacji, w której każda grupa ma inną stronę internetową, dostęp do nich może być utrudniony. **Pani Anna Jakubowska** odpowiedziała, że nie ma problemu z brakiem chętnych do naborów w ramach LGD. **Pani Justyna Ochędzan** dodała natomiast, że LGD dysponują środkami na infrastrukturę społeczną oraz usługi, dzięki czemu mają możliwość budowania potencjału społecznego. Zwróciła również uwagę na deficyt osób zajmujących się obsługą środków europejskich.

Pani Iwona Janicka położyła nacisk na możliwe trudności z dotarciem do organizacji pozarządowych z informacjami o różnych możliwościach otrzymania finansowania w sytuacji, kiedy jest tych różnych źródeł tak wiele. Najlepszym rozwiązaniem byłaby jedna strona internetowa, na której kilkoma kliknięciami można by było dostać się do informacji na temat konkursów ogłaszanych przez wszystkie LGD.

Następnie głos zabrał **Pan Michał Kurzawski** i poinformował, że kształt strony internetowej jest rzeczą subiektywną i trudne jest znalezienie najbardziej optymalnego sposobu jej

działania. W odpowiedzi na wyrażoną przez **Panią Iwonę Janicką** potrzebę przedstawiona została aktualna strona internetowa www.wrpo.wielkopolskie.pl, na której wskazano ścieżkę dojścia do informacji o naborach ogłaszanych przez poszczególne LGD. **Pan Dyrektor Kurzawski** wytłumaczył, że w ramach organizacji strony internetowej Funduszy Europejskich dla Wielkopolski dokonano starań, aby dostęp do informacji był jak najsprawniejszy. **Pani Iwona Janicka** położyła nacisk na to, jak ważny jest dobry dostęp do informacji o prowadzonych naborach również z perspektywy zarządzających, aby mogli oni łatwo przekierowywać informacje i promować konkursy. **Pani Sylwia Ciesiołka** dodała, że na stronie internetowej Metropolii Poznań www.metropoliapoznan.pl zamieszczane są wszystkie potrzebne informacje również dla NGO.

Pani Dyrektor Czemko-Kowalska wspomniała swoje doświadczenia z pracy samorządzie gminy Wysoka, gdzie współpracowała z LGD „Kraina nad Notecią” i zwróciła uwagę na problem skomplikowanego procesu przygotowania projektu, jego realizacji oraz rozliczania. Stwierdziła, że w mniejszych gminach brakuje kadry przygotowanej do zarządzania środkami unijnymi. Zaproponowała, aby prowadzić więcej szkoleń przygotowujących organizacje pozarządowe do obsługiwnia wniosków konkursowych, gdyż często mają one chęci zgłosić się po fundusze, ale sobie z tym nie radzą.

Pani Iwona Janicka dodała, że wyzwaniem jest również wiedzieć, w jakim trybie będzie się realizowało zamówienia i zlecenia przed złożeniem wniosku.

Pani Justyna Ochędzan zapytała o możliwość prowadzenia szkoleń z przygotowania projektów ryczałtowych, jako iż jest to wiodący system dla LGD, a nie jest dobrze znany. Stwierdziła, że ważne jest, aby tego rodzaju szkolenia organizowane były jak najszybciej ze względu na Harmonogram naborów wniosków. Dodała, że istotne jest w tej sprawie zbieranie statystyk odnośnie liczby wniosków oraz udziału wniosków rozpatrzonych negatywnie.

Pan Grzegorz Potrzebowski, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej, poinformował, że w ramach Działania 8.1 Wspieranie rozwoju programowanego w Lokalnych Strategiach Rozwoju (RLKS) złożono 136 wniosków z 24 LGD, na kwotę ok. 49 mln zł, kiedy na nabór przeznaczone było ok. 55 mln zł. **Pani Anna Rudawska** potwierdziła, że podanie całości statystyk nie jest możliwe, gdyż część naborów jeszcze trwa, a część będzie musiała zostać powtórzona. Dodała również, że odbyło się szkolenie z kwot ryczałtowych dla potencjalnych wnioskodawców w LGD. Było to jednorazowe, duże szkolenie online, które cieszyło się sporą popularnością. Przy następnych naborach dotyczących edukacji również jest zaplanowane takie szkolenie. **Pani Justyna Ochędzan** wyjaśniła, że jej zdaniem również w ramach Pomocy Technicznej szkolenia tego typu mogłyby być organizowane z większą częstotliwością.

Pani Iwona Janicka wyraziła również wątpliwości co do obowiązującej stawki żywieniowej – na całodniowe wyżywienie wynosi ona około 30 złotych, co jest niską wartością, zwłaszcza, że konieczne jest stosowanie się do standardów ekologicznych UE.

Pani Justyna Ochędzan zwróciła również uwagę na problemy z systemami informatycznymi stosowanymi w zarządzaniu funduszami unijnymi, np. CST, LSI, które nie są łatwe do obsługiwnia. **Pan Michał Kurzawski** zauważył, że w poprzedniej perspektywie systemy te się sprawdziły, nawet jeśli nie są łatwe w obsłudze. **Pani Justyna Ochędzan** zwróciła uwagę natomiast, że obsługa tych systemów może być wykonalna np. dla pracowników urzędu, ale mniejszym organizacjom może sprawiać duże problemy.

Pani Danuta Sowińska, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej, zapytała o konkretne uwagi wobec systemu LSI, wobec czego **Pani Justyna Ochędzan**

stwierdziła, że ważniejsze jest prowadzenie ścieżki edukacyjnej z obsługi systemów aniżeli zmienianie systemu, natomiast **Pani Iwona Janicka** była odmiennego zdania i zaproponowała umożliwienie wprowadzenia do systemu LSI profilu wnioskodawcy.

Na koniec **Pani Iwona Janicka** podziękowała obecnym za udział i zakończyła posiedzenie.